



JAUME BARTUMEU CASSANY
EXCAP DE GOVERN

La nostra Constitució

Una comunitat política petita necessita una llei de capçalera

L'edifici constitucional que es va bastir fa trenta-dos anys resisteix però van apareixent algunes esquerdes. Obviar la necessitat d'una actualització per manca de voluntat o potser per incapacitat política acabarà debilitant la Constitució.

Tot i això estic fermament convençut que, encara que poguéssim convenir que la Constitució pateix de tots els defectes que la pretesa "nova política" li vulgui atribuir, o tots els vicis que hom li vulgui imputar, quan algú la menystingui sempre hem de contestar sense cap mena de vergonya que és la nostra Constitució.

Amb independència de les seves deficiències originals –algunes li'n coneixem– i dels seus vicis adquirits, la Constitució aprovada en referèndum en un cada cop més llunyà 14 de març del 1993 continua essent la nostra Llei fonamental.

Em sembla oportú reflexionar públicament sobre el que això vol dir a la vista de les complicades circumstàncies que té al davant la Constitució en arribar al seu trenta-dosè aniversari.

El meu plantejament no és tant el d'estar incondicionalment al seu costat, hi hem de ser i hi soc, sinó el de, més planerament, no deixar-la caure de manera estúpida.

I si, malgrat tot, se la deixa caure, que no sigui per pura ignorància.

Andorra es manifesta avui com una comunitat política que s'ha desenvolupat des de fa més d'una generació –la dels meus fills– en un marc de llibertats

constitucionals i d'activa participació ciutadana en els afers públics.

La progressiva transformació de la societat andorrana a partir de les pautes constitucionals ha estat molt positiva.

La Constitució ha estat el marc, en termes polítics i jurídics, del procés de consolidació de les llibertats públiques i d'assentament de les institucions de l'Estat de Dret democràtic i social. Els que havíem començat a fer política abans de la Cons-

cia de la dificultat que això planteja a l'hora d'aconseguir una combinació gairebé fatal entre política i dret. Tanmateix penso que hem de prevenir-nos davant algunes deslegitimacions de la Constitució vigent.

Si volem encarar positivament l'aniversari de la Constitució, hem de veure que la feina pendent és la de mantenir les condicions que facin possible l'obertura d'un debat sobre el futur, capaç de generar el consens suficient sobre el que cal mantenir i el que correspon reformar.

Trenta-dos anys és una bona etapa però potser encara no hem arribat a la maduresa constitucional. La Constitució del 1993 és encara força jove.

Pot semblar paternalista però les comunitats polítiques petites, comparables a la nostra, necessitem totes una llei de capçalera que digui les paraules bàsiques a les quals la ciutadania pugui adreçar-se com a fonament de la societat constituïda.

Això vol dir que tenim una Constitució, les paraules de la qual no són endebades, sinó que en bona mesura estan assegurades per mitjà de les institucions que esmenten: el Consell General, el legislador democràtic, la justícia constitucional, que evita desbordaments, i els coprínceps, que arbitren i moderen el funcionament de les institucions, més enllà que la seva figura agradi o desagradi.

La Constitució és la norma que ens uneix i ens protegeix, no ho hauríem de perdre de vista.

**La Constitució
ens uneix i ens
protegeix, no ho
hauríem de perdre
de vista**

titució sabem el que era una democràcia ortopèdica sota el paternalisme autoritari dels serveis dels Coprínceps. Un país que l'any 1993 no admetia el matrimoni civil dels seus ciutadans ni permetia el divorci. Un país que tenia sota vigilància els mitjans de comunicació.

Només per això ja es justifica haver fet festiu cada 14 de març.

Però ens equivocariem si penséssim que això ja és així per la pròpia naturalesa de les coses i que no hi ha cap possibilitat de tornar enrere.

No estic pas desqualificant d'entrada una operació que volgués posar en marxa reformes constitucionals. La mateixa Constitució ja permet la seva reforma.

I ho dic amb plena conscièn-